

PETNAJST LET REVIEJE »CROATIAN MEDICAL JOURNAL« IN NJEN POMEN ZA SLOVENIJO

FIFTEEN YEARS OF THE »CROATIAN MEDICAL JOURNAL« AND ITS MEANING FOR SLOVENE READERS

Lijana Zaletel-Kragelj¹

Prispelo: 22. 5. 2008 – Sprejeto: 29. 5. 2008

Pismo uredništvu

Verjetno večina strokovnjakov in raziskovalcev s področja javnega zdravja in družinske medicine v Sloveniji, pa tudi mnogi drugi, pozna kratico CMJ. Leta označuje ugledno medicinsko revijo, ki izhaja na sosednjem Hrvaškem - Croatian Medical Journal. Ker je revija pomembna tudi za Slovenijo, med drugim za razvoj javnega zdravja v Sloveniji, je prav, da širšemu krogu bralcev revije Zdravstveno varstvo to revijo nekoliko podrobneje predstavimo, še posebej zato, ker je nedavno praznovala pomembno obletnico – petnajst let delovanja (1).

Revija je bila ustanovljena leta 1992 v burnih letih razpada Jugoslavije (1, 2) in je naslednica časopisa Acta Facultatis Medicae Zagradiensis, ustanovljenega leta 1953. Zato tudi začne izhajati z letnikom 33 (3, 4). Prva redna številka je izšla februarja tega leta (5), čeprav so se priprave na ta dogodek začele bistveno prej (5), še pred izidom prve redne številke pa je izšel suplement o izkušnjah hrvaških zdravnikov v vojnih razmerah (5).

Izraz "dodatek" ni primeren, temveč izraz "suplement". Gre za tehnični izraz, ki ima svoj pomen v omenjenem kontekstu. Njene ustanoviteljice in lastnice so vse štiri hrvaške medicinske fakultete – iz Zagreba, z Reke, iz Osijeka in Splita. Njen sedež pa je na Medicinski fakulteti v Zagrebu (6).

Revija je nastala zato, da bi hrvaškim zdravnikom, ki so imeli pomembne podatke, a so bili neveščki oblikovati znanstvene prispevke, te omogočili dejansko tudi predstaviti (1). Še posebej je to postalo očitno, ko se je pozno poleti leta 1991 začela na Hrvaškem vojna (5). Revija tako predstavlja medicinsko raziskovanje manjših znanstvenih okolij in držav v razvoju (2) oz. raziskovanje na t.i. znanstveni periferiji (7).

Delo in napredek revije ter prizadevanja in stremljenje uredništva po kakovosti in prepoznavnosti doma in v svetu, na žalost pa tudi krize, ki jih je revija doživljala od svojega nastanka dalje in jih še doživlja, se zrcalijo v uvodnikih k posamezni številki in na forumih za izmenjavo idej:

– v prvem petletnem obdobju je revija izhajala

štirikrat na leto (3). Trdo uredniško delo je počasi obrodilo sadove z rastočo mednarodno prepoznavnostjo, kar je kazalo na to, da si je revija uspela najti svojo »tržno nišo« v obilici drugih bolj ali manj sorodnih revij. V presojo za objavo v CMJ je začelo prihajati vedno več člankov iz tujine, prav tako pa so članke, objavljene v CMJ, začeli citirati v tujih revijah (8). Za leto 1995 so tako že lahko začeli izračunavati količnik vpliva, bolj znan pod imenom »impact factor« (8). To pa je potegnilo za seboj tudi spremembe v uredništvu samem. Uredniški odbor se je razširil na 35 urednikov iz 15 držav vseh celin sveta (8). Prepoznavnost odtlej ves čas vpliva na delo uredništva revije in prispeva k dvigu kakovosti (9).

Na koncu tega obdobja se je zgodilo še nekaj pomembnega. CMJ je med prvimi začela uporabljati Enotna vodila za objavlanje prispevkov v biomedicinskih revijah (Uniform requirements for manuscript submission to biomedical journals) (10) že leta 1997 (8). Tem vodilom dosledno sledi še danes. Število revij, ki danes sledijo tem vodilom, je naraslo na nekaj manj kot 700 (11). Sledi jim tudi revija Zdravstveno varstvo. So zelo pomembna, saj se s tem vedno bolj usklajujejo standardi biomedicinskih revij po vsem svetu;

- v drugem petletju je prepoznavnost revije stalno naraščala. Leta 1998 so komaj po šestih letih delovanja uredniki upravičeno ponosno objavili, da je revijo začela indeksirati priznana knjižnica National Library of Medicine v bibliografski podatkovni bazi MEDLINE (12). Leto kasneje jo je začela indeksirati še podatkovna baza Thomson Scientific (9). Citiranost revije je odtlej večinoma le rasla (2, 13).

V letu 1998 je bila vključena tudi v indeksiranje podatkovnih baz Institute for Scientific Information ISI – Current Contents/Clinical Medicine in ISI Alerting Services (2).

Vsebinsko se je uredništvo v drugem petletju obdobju še poglobilo v temo, kako lahko zdravniki

¹Univerza v Ljubljani, Medicinska fakulteta, Katedra za javno zdravje, Zaloška cesta 4, 1000 Ljubljana
Kontakti naslov: e-pošta: lijana.kragelj@mf.uni-lj.si

prispevajo k spodbujanju miru in tlakujejo pot h globalnemu gibanju »through health to peace« (5). Koncept je bil kasneje vgrajen v dejavnosti Pakta za stabilnost (Stability Pact), katerih rezultat je mreža PH-SEE (Public Health Collaboration in South Eastern Europe). Temu je bila posvečena v začetku tretjega petletnega obdobja celotna druga številka iz leta 2002 z naslovom »Public Health and Peace« (14).

Vedno bolj je začela postajati ta revija tudi revija raziskovalcev iz drugih držav v tranziciji, ne samo iz matične Hrvaške. Tako je lahko na koncu tega petletnega obdobja odgovorila na vprašanje »Kdo sploh potrebuje CMJ?«, ki si ga je zastavila na samem začetku izhajanja (5).

V tem obdobju, ko se je tudi že končala vojna na Hrvaškem, se je uredništvo revije lahko začelo posvečati drugim pomembnim nalogam. Prvo od glavnih vodil in glavnih nalog, ki si jih je zastavilo uredništvo v tem obdobju, je bila odličnost in visoki standardi revije (5), drugo, a nič manj pomembno kot prvo, pa mentorstvo avtorjem in njihovo izobraževanje pri pisanju kakovostnih znanstvenoraziskovalnih prispevkov (2, 5, 15-17). V ta namen so organizirali posebna izobraževanja, ki so potekala tudi z mednarodno udeležbo strokovnjakov iz uglednih revij in združenj (Lancet, BioMedCentral, Cochrane Collaboration, and Office for Research Integrity of the US Department of Health and Human Services) (5). Tema, ki se zelo pogosto pojavlja v CMJ v povezavi s tem, je revitalizacija akademske medicine. Še posebej pa so se posvetili vzgoji podmladka na Hrvaškem in začeli po vzoru revije British Medical Journal izdajati številke, posvečene študentskemu raziskovalnemu delu (5). Svoje delo z avtorji so predstavili tudi širši javnosti (18). Ob izobraževanju pa so ključnega pomena tudi jasna in nazorna navodila avtorjem, kako naj pripravijo članek za objavo v CMJ (19). S pomočjo intenzivnega dela na izobraževanju in vodenju piscev člankov so članki, objavljeni v CMJ, postali bistveno kvalitetnejši in s tem tudi bolj zanimivi za mednarodno raziskovalno javnost, kar je še pripomoglo k utrjevanju ugleda CMJ.

CMJ je čisto na začetku tega drugega petletnega obdobja v letu 1997 začela izdajati tematske številke in jih odtlej izdaja vsako leto (1, 5). Prva tematska številka je imela naslov »Aging« in je bila del mednarodnih prizadevanj revije Journal of American Medical Association (JAMA), da bi sprožila objavo globalne tematske številke na temo staranja po vsem svetu. CMJ je bila ena od

97 revij iz 31 držav sveta (5), ki se je tega projekta udeležila.

Leta 1999 je vidnost revije, po prosti dostopnosti polnega besedila člankov na spletni strani CMJ, močno narasla (3). V zadnjem letu te druge petletke, v letu 2001, pa je revija začela izhajati tudi pogosteje – namesto štirikrat šestkrat na leto (14).

Ne smemo pozabiti omeniti, da je revija oziroma njeni uredniki postala članica mednarodnih združenj, kot so European Association of Science Editors, Council of Science Editors, in World Association of Medical Editors.

V začetku leta 2002, ko je revija praznovala deseto obletnico svojega obstoja, je imela tako že veliko pokazati (5, 20);

- v tretjem petletnem obdobju se je uredništvo CMJ posvetilo vrednotenju uredniškega dela, statističnemu izobraževanju avtorjev in urejanju formalnih odnosov med CMJ in njenimi lastniki.

Vrednotenje uredniškega dela je pomemben temelj dobrega urednikovanja, zato se je uredništvo lotilo tudi tega. Svoje raziskovanje, povezano s tem, so objavili v CMJ in drugih revijah (5). Še posebej jih je zanimalo dogajanje okoli količnika vpliva CMJ in kaj vpliva nanj (13, 21, 22).

Pomemben korak k dodatnemu izboljšanju revije je bilo v začetku tretjega petletnega obdobja izoblikovanje skupine statističnih urednikov, ki so izdelali napotke in še danes pomagajo avtorjem, da na najbolj primeren način predstavijo svoje izsledke (5). Objavili pa so tudi prispevek o možnih napakah, ki jih avtorji lahko zagrešijo pri predstavljanju izsledkov (23).

V tem obdobju pa so se lotili tudi formalnopravnega urejanja odnosov med revijo in njenimi lastnicami – štirimi medicinskimi fakultetami (1). Ta proces se je pospešeno začel odvijati v letu 2003 (6). CMJ je nastal namreč, podobno kot tudi veliko drugih manjših časopisov raziskovalcev, iz entuziazma in angažiranosti brez jasno opredeljenih vlog in odgovornosti njenih podpornikov. Razvoj je pokazal, da je nujno potrebno urediti tudi formalnopravni okvir delovanja revije, položaj CMJ oziroma njenega uredništva in njen odnos s svojimi lastnicami (6). Proces se je končal v letu 2004, ko so vse štiri medicinske fakultete podpisale sporazum o strukturi in delovanju CMJ, ki ščiti uredniško svobodo in odgovornost ter njeno trajnostno rast. Revija pa je po 12 letih delovanja končno dobila formalno vodstveno strukturo (1). Njena formalnopravna urejenost je danes lahko

za zgled marsikateri drugi reviji, ki se podaja na podobno pot kot CMJ (6).

Od leta 2007 dalje je CMJ na voljo tudi v prostem digitalnem arhivu biomedicinskih revij PubMed Central (1);

- danes, ko je že v svojem četrtem petletnem obdobju, si je revija že dodobra utrdila svoj položaj med sorodnimi revijami. Količnik vpliva še vedno raste (13), indeksirajo pa jo Biosis, Current Contents/Clinical Medicine, ISI Alerting Services(SM), PubMed/MEDLINE, EMBASE/Excerpta Medica, Scopus, Thomson Scientific's, in Science Citation Index – Expanded (1, 3). Poleg tega pa je dobila tudi že dve ponudbi, da se pridruži revijam, ki izhajajo pod okriljem svetovno znanih založnikov za tovrstno periodiko (7).

Na čelu revije vse od njene ustanovitve do današnjih dni je, skupaj s svojo življenjsko sopotnico Ano Marušić, redno profesorico anatomije na Medicinski fakulteti v Zagrebu, Matko Marušić, redni profesor fiziologije na isti fakulteti. Njima gredo velike zasluge za ugled, ki ga ima revija v svetu. Urejanje revije je njuno življenjsko poslanstvo.

CMJ pa ne izdaja le revije in njenih suplementov, pač pa tudi monografije, ki so zelo kakovostne in zanimive. Od leta 1996 dalje so jih izdali že precej, veliko od njih na temo medicina in vojna oz. mir (24-31).

Slovenski raziskovalci smo CMJ »odkrili« nekje na sredini njenega drugega petletnega obdobja delovanja (14). Odtlej vsako leto objavljamo v njej vedno več, predvsem znanstvenih prispevkov. Število objavljenih prispevkov, pri katerih je prvi avtor iz Slovenije, se v obdobju 2003–2007 giblje letno med 4–16. Avtorji prihajajo predvsem s področja klinične in družinske medicine ter javnega zdravja, posamezni pa tudi s področja predklinične medicine. Število bi bilo še večje, če bi šteli zraven tudi prispevke, ki so nastali v sodelovanju slovenskih raziskovalcev s kolegi iz drugih držav (najpogosteje s kolegi s Hrvaške ter iz Bosne in Hercegovine). Možnost objavljanja v CMJ, spodbuja torej tudi naše mednarodno sodelovanje s kolegi iz tujine, predvsem sosednje Hrvaške. Udeležujemo pa se tudi izobraževanj, ki jih organizira CMJ in tako njihovo znanje prenašamo v Slovenijo (5).

OPOMBA: mednarodnega sodelovanja ne spodbuja objavlanje, temveč možnost objavljanja in ne spodbuja le sodelovanja s kolegi s Hrvaške, temveč tudi s kolegi od drugod. Še posebej ima CMJ velik pomen za raziskovalce s področja javnega zdravja v Sloveniji, saj pripadamo »raziskovalni periferiji« v medicinski znanosti dvakrat – prvič, ker prihajamo iz male Slovenije, drugič, ker delujemo na področju javnega zdravja, ki je marsikje po svetu na obrobju medicine že samo po

sebi. Realnost je takšna, da rezultati raziskovanja na področju javnega zdravja v Sloveniji ne zanimajo prav velikega števila bralcev, čeprav imamo kolegom doma in po svetu predstaviti veliko pomembnih izsledkov. Sama sem bila izjemno počaščena, ko sem bila leta 2005 povabljena k sodelovanju kot območni urednik. Pri tem delu spodbujam možne avtorje iz Slovenije k objavljanju člankov v CMJ, tistim pa, ki se obrnejo najprej name, prispevek pregledam in jim svetujem morebitne popravke in dopolnitve, v luči meril revije, v katero pošiljajo svoj prispevek. Občasno sem tudi recenzentka v objavo poslanih prispevkov.

Seveda pa se CMJ ob vsej svoji uspešnosti spopada tudi z manjšimi in večjimi izzivi in problemi. Nekoliko podrobneje se bomo dotaknili le dveh. Prvi se je pojavil v letu 2007 in je bil v tem letu tudi že razrešen. Gre za dilemo, ali revijo voditi še naprej tako, kot jo je uredništvo vodilo od svoje ustanovitve dalje, ali sprejeti ponudbo in se pridružiti enemu od dveh velikih svetovnih založnikov medicinskih revij (7). Ponudbi obeh založnikov sta bili seveda vabljivi, vendar bi sprejetje ene ali druge za seboj potegnilo velike spremembe in tudi poseglo v načela in uredniško politiko. Najmanj, kar bi se spremenilo, bi bila dostopnost revije. Če bi se pridružili enemu od velikih založnikov, ne bi bila več na svetovnem spletu prosto in brezplačno dostopna. Dobrobit bi seveda zelo verjetno bila hitrejša rast količnika vpliva. Odločitev uredništva je bila, da ne ene ne druge ponudbe ne sprejme in ostane na svoji začrtani poti (7). Drugi problem pa je nastal prav tako v letu 2007, a je še ostal nerešen. V zadnjih nekaj mesecih se revija spopada s problemi nasprotovanja svoji uredniški politiki in morda tudi z vprašanjem svoje integritete. V zadnjih nekaj številkah CMJ so bili objavljeni številni prispevki, ki te probleme predstavljajo in razčlenjujejo (32-35), pa tudi odzive nanje (17, 36-45). Nanje pa se je odzvalo na različne načine tudi več drugih uglednih revij (46, 47), saj bi rade pomagale CMJ razrešiti nastalo krizo. Verjamemo, da ti problemi ne bodo ogrozili obstoja revije, saj je njena kakovost porok za to, po drugi strani pa na to kažejo tudi izkušnje drugih revij iz preteklosti. S podobnimi problemi so se namreč v preteklosti spopadale tudi v svetu izjemno ugledne medicinske revije, kot so JAMA, The New England Journal of Medicine in CMAJ (34, 47). To se je dogajalo prav v času, ko je CMJ začela postavljati formalnopравни okvir svojega delovanja (6). Verjamemo, da bo prav to pomagalo CMJ prebroditi krizo s čim manjšimi posledicami.

Reviji CMJ in njenemu uredništvu še enkrat čestitamo za pomembno obletnico in za zavidanja vreden ugled v mednarodni znanstveni javnosti, ki ga je dosegla (1), prav tako pa želimo, da na zastavljenih temeljih

nadaljuje svoj kakovosten in uspešen razvoj iz prvih petnajstih let.

Literatura

- Huić M. Fifteenth Anniversary of the Croatian Medical Journal: Still Moving Ahead. *Croat Med J* 2008; 49: 1-7. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2008/49/1/18293449.htm>.
- Marusic A, Marusic M. Small scientific journals from small countries: breaking from a vicious circle of inadequacy. *Croat Med J* 1999; 40: 508-14. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/1999/40/4/10554353.pdf>.
- Marušić M, Martinić Blase E, Marušić A. Croatian Medical Journal at the Turn of the Millennium. *Croat Med J* 2000; 41: 5-27. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2000/41/1/10810164.pdf>.
- Marusic A, Misak A, Kljakovic-Gaspic M, Marusic M. Educatione ad excelentiam – ten years of the Croatian Medical Journal. *Croat Med J* 2002; 43: 1-7. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2002/43/1/11828550.pdf>.
- Marusic M, Bosnjak D, Rulic-Hren S, et al. Legal regulation of the Croatian Medical Journal: model for small academic journals. *Croat Med J* 2003; 44: 663-73. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2003/44/6/14652877.pdf>.
- Kljakovic-Gaspic M, Petrak J, Rudan I, Biloglav Z. For free or for fee? Dilemma of small scientific journals. *Croat Med J* 2007; 48: 292-9. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2007/48/3/17589971.htm>.
- Croatian Medical Journal. Official Website. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/>.
- Marusic A, Batinic D. Reaching out from scientific periphery: five years of Croatian Medical Journal. *Croat Med J* 1997; 38: 1-2. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/1997/38/1/marusic.htm>.
- Marusic M, Sambunjak D, Marusic A. Life of small medical journal – how bibliographical indexing and international visibility affected editorial work in Croatian Medical Journal. *Croat Med J* 2006; 47: 372-5. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2006/47/3/16758514.htm>.
- International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE). Uniform requirements for manuscript submission to biomedical journals. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.icmje.org/>.
- International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE). Journals that Follow URM. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.icmje.org/jrnlist.html>.
- Huth EJ MEDLINE Indexes the Croatian Medical Journal. *Croat Med J* 1998; 39: 1-2. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/1998/39/1/9475798.htm>.
- Kovacic N, Huić M, Ivanis A. Citation analysis of the Croatian Medical Journal: the first 15 years. *Croat Med J* 2008; 49: 12-7. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2008/49/1/18293451.htm>.
- Croatian Medical Journal. Official Website. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/archive.htm>.
- Marusic M, Marusic A. Good editorial practice: editors as educators. *Croat Med J* 2001; 42: 113-20. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2001/42/2/11259730.pdf>.
- Simunovic VJ, Petkovic M, Miscia S, Petrovic M, Stallaerts R, Busselmaier W, et al. Short history of a just mentorship and support. *Croat Med J* 2008; 49: 18-21. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2008/49/1/18293452.htm>.
- Zerem E, Delibegovic S. Prof. Marusic placed his editorial board at the disposal of the postgraduate students of Tuzla University School of Medicine. *Croat Med J* 2008; 49: 101. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2008/49/1/18293467.htm>.
- Marusic M, Markulin H, Lukic IK, Marusic A. Academic advancement of authors receiving tutoring from a medical journal. *Teach Learn Med.* 2006; 18: 126-9.
- Guidelines for authors. *Croat Med J* 2008; 49: 137-49. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/Guidelines/Guidelines.pdf>.
- Mišak A, Petrak J, Pečina M. Scientific Biomedical Journals in Croatia. *Croat Med J* 2002; 43: 8-15. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2002/43/1/11828551.pdf>.
- Kovacic N, Misak A. What can be learned from impact factor of Croatian Medical Journal, 1994-2003?. *Croat Med J* 2004; 45: 13-7. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2004/45/1/14968446.pdf>.
- Kovacic N. Structure of the 2003 impact factor for Croatian Medical Journal. *Croat Med J* 2004; 45: 671-3. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2004/45/6/15578797.pdf>.
- Lang T. Twenty statistical errors even you can find in biomedical research articles. *Croat Med J* 2004; 45: 361-70. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2004/45/4/15311405.pdf>.
- Klain E. How I survived croatian homeland war [in Croatian]. *Zagreb: Croatian Medical Journal*, 1996.
- Šitum M. Oranges and dead fish. *Zagreb: Medicinska naklada*, 2004.
- Klain E. Psychotherapist in the croatian independence war. *Zagreb: Medicinska naklada*, 2004.
- Marušić A, editor. Revitalization of academic medicine. *Zagreb: Medicinska naklada*, 2005.
- Eldar R. Quality of care. *Zagreb: Medicinska naklada*, 2005.
- Šimunović VJ, Sambunjak D, editors. The catalogue of knowledge and clinical skills. *Zagreb: Medicinska naklada*, 2007.
- Santa Barbara J Medicine and peace. *Zagreb: Medicinska naklada*, 2007.
- Marušić M, editor. Principles of research in medicine. *Zagreb: Medicinska naklada*, 2008.
- Marusic M. Threats to the integrity of the Croatian Medical Journal. *Croat Med J* 2007; 48: 779-85. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2007/48/6/18074411.htm>.
- Marusic M. Threats to the integrity of the Croatian Medical Journal: an update. *Croat Med J* 2008; 49: 8-11. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2008/49/1/18293450.htm>.
- Marusic M, Marusic A. Discussing the future of the journal. *Croat Med J* 2008; 49: 158-60. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2008/49/2/18461669.htm>.
- Hoey J Crisis at the Croatian Medical Journal: considering a proposal for its destruction. *Croat Med J* 2008; 49: 161-3. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2008/49/2/18461670.htm>.
- Correspondence. Reactions to the Editorial: Marusic M, Marusic A. Threats to the integrity of the Croatian Medical Journal. *Croat Med J* 2008; 49: 98-107. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2008/49/1/4901.htm>.
- Bassnett S. An Outsider's Perspective: Is It too Much to Hope that the University of Zagreb Be the Engine of Positive Social Change and Transparent Governance Rather than the Last Bastion of Cronyism?. *Croat Med J* 2008; 49: 98-99. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2008/49/1/18293463.htm>.
- Berkow R Croatian Medical Journal Is the Medical Voice of Croatia to the World. *Croat Med J* 2008; 49: 99. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2008/49/1/18293464.htm>.
- Callahan M, Sahne P, Winker M, Overbeke J, Habibzadeh F, Ferris L. World Association of Medical Editors: Support for the

- Croatian Medical Journal's Editorial Independence. *Croat Med J* 2008; 49: 100. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2008/49/1/18293465.htm>.
40. Fenderson BA Croatian Medical Journal Should Be a Source of Great Pride to Croatia and Neighboring Countries in Europe. *Croat Med J* 2008; 49: 101. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2008/49/1/18293466.htm>.
41. Freeman P, Robbins A. Rare Courage against a Sadly Less Rare Occurrence. *Croat Med J* 2008; 49: 102-103. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2008/49/1/18293468.htm>.
42. Mark C, Kerans ME. Thanking the Croatian Medical Journal for Providing a Model of High Editorial Standards. *Croat Med J* 2008; 49: 103. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2008/49/1/18293469.htm>.
43. Santa Barbara J There Should Be Attempt at Dialogue with Editors Rather than Frontal Attack. *Croat Med J* 2008; 49: 104. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2008/49/1/18293470.htm>.
44. Seitz HJ Ongoing Strong Development of Science and Culture in Croatia Is Impressive. *Croat Med J* 2008; 49: 105. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2008/49/1/18293471.htm>.
45. Viličić D. Only When Complete Evidence Is Published, Can the Public and Scientific Community in Croatia Make a Fair Judgment. *Croat Med J* 2008; 49: 106. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2008/49/1/18293473.htm>.
46. Vučković-Dekić LN. Safe-guarding Good Scientific Practice – Is It Worth It?. *Croat Med J* 2008; 49: 106-107. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmj.hr/2008/49/1/18293472.htm>.
47. Vogel G. Croatian editors fight with medical school over journal's fate. *Science* 2008; 320: 304-5. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.sciencemag.org/cgi/content/full/320/5874/304a>.
48. Sibbald B, Flegel K. Integrity at the Croatian Medical Journal. *Can Med Assoc J*, May 2008; doi:10.1503/cmaj.080741. Pridobljeno 19.5.2008 s spletne strani: <http://www.cmaj.ca/cgi/rapidpdf/cmaj.080741v2?maxtoshow=&HITS=10&hits=10&RESULTFORMAT=&fulltext=croatian+medical+journal&andorexactfulltext=and&searchid=1&FIRSTINDEX=0&sortspec=date&resourcetype=HWCIT>.